

W ciągu n kółek są dwa mówiące o tym samym, czyli

Dirichlet!

Twierdzenie (Zasada szufladkowa Dirichleta) *Jeżeli $kn+1$ przedmiotów wkładamy do n szufladek, to w przynajmniej jednej szufladce będzie przynajmniej $k+1$ przedmiotów.*

1.1 Prostsze

1. ZADANIE

200 różnych punktów zostało wybranych na okręgu tak, że kąt środkowy oparty na dowolnych dwóch z nich ma całkowitą ilość stopni. Dowiedz, że wśród nich istnieją punkty antypodyczne (tzn. symetrycznie względem środka okręgu).

2. ZADANIE

Pokaż, że istnieją dwie różne potęgi 3, których różnica jest podzielna przez 2010.

3. ZADANIE

Liczby $1, 2, 3, \dots, 10$ zostały umieszczone w pewnym porządku na okręgu. Udowodnij, że istnieją 3 kolejne liczby, których suma jest nie mniejsza niż 17.

4. ZADANIE

Dany jest zbiór 2011 punktów na płaszczyźnie. Z każdej trójki punktów da się wybrać dwa odległe od siebie o mniej niż 1 stańkometr. Udowodnij, że pewne 1006 punktów leży w pewnym kole o promieniu 1 stańkometra.

5. ZADANIE

Wykaż, że w dowolnym wielościanie istnieją dwie ściany o tej samej liczbie krawędzi.

1.2 Średnie i trudniejsze

1. ZADANIE

Resztkowa teoria liczb – fakt potrzebny do rozwiązania zadania z poprzedniego kółka.

Niech $a, b \in \mathbb{Z}$, niech liczba d będzie całkowita. Udowodnij, że następujące warunki są równoważne:

(a) $NWD(a, b) \mid d$.

(b) Istnieją liczby $x, y \in \mathbb{Z}$, takie, że

$$ax + by = d.$$

Wskazówki:

(a) Wykaż, że $(b) \Rightarrow (a)$.

(b) $(a) \Rightarrow (b)$.

Założ, że $NWD(a, b) = 1$.

Z twierdzenia chińskiego o resztach wynika, że istnieją:

$$A : A \equiv 0 \pmod{a}, A \equiv 1 \pmod{b},$$

$$B : B \equiv 1 \pmod{a}, B \equiv 0 \pmod{b}.$$

Oczywiście $A + B \equiv 1 \pmod{a}$ i $A + B \equiv 1 \pmod{b}$. Uzasadnij, że $A + B \equiv 1 \pmod{ab}$.

Zauważ, że stąd wynika przedstawienie $1 = ax + by$ dla pewnych $x, y \in \mathbb{Z}$, a przez domnożenie — przedstawienie dowolnej liczby naturalnej w tej postaci.

(c) Udowodnij twierdzenie w ogólnej postaci, bez założenia $NWD(a, b) = 1$.

Wskazówka: Podziel przez $NWD(a, b)$.

2. ZADANIE

W ILO powołano komitety wyborcze. Każdy komitet skupia ponad połowę uczniów. Udowodnić, że istnieje uczeń, który należy do ponad połowy komitetów.

3. ZADANIE

Każdy punkt płaszczyzny malujemy na sebowo lub hubowo. Udowodnić, że istnieje prostokąt o osiach równoległych do układu współrzędnych, którego wszystkie wierzchołki są tego samego koloru.

4. ZADANIE

Yogi zjada co najmniej jeden piknik dziennie. Jeżeli przez ostatni miesiąc (30 dni) zjadł on 45 pikników udowodnij, że od pewnego dnia A do dnia B zjadł dokładnie 14 pikników.

5. ZADANIE

Oznaczam $\{x\}$ część ułamkową liczby x , tzn. taką liczbę $r \in [0, 1)$, że $x - r$ jest całkowita. Np. $\{3.5\} = 0.5$, $\{-1.2\} = 0.8$.

Niech α będzie liczbą niewymierną. Udowodnić, że w dowolnym przedziale $(a, b) \subseteq [0, 1)$, $(a < b)$ istnieje nieskończenie wiele liczb postaci $\{n\alpha\}$ (*) dla $n \in \mathbb{N}$.

Wskazówki:

(a) Weź liczby $\{\alpha\}, \{2\alpha\}, \{3\alpha\}, \dots, \{n\alpha\}, \{(n+1)\alpha\}$, udowodnij, że dwie różne z nich leżą w odległości nie większej niż $1/n$, stwierz że wobec tego istnieje liczba postaci * w przedziale $(0, \frac{1}{n})$ lub w przedziale $(1 - \frac{1}{n}, 1)$. Udowodnij, że jeżeli istnieje liczba w przedziale $(1 - \frac{1}{n}, 1)$ to i w $(0, \frac{1}{n})$, zatem zawsze istnieje liczba w $(0, \frac{1}{n})$.

(b) Obierz dowolne $0 < a < b < 1, k \in \mathbb{N}$ i udowodnij, że w przedziale (a, b) leży co najmniej k różnych liczb postaci *, biorąc wielokrotności liczby otrzymanej powyżej.

6. * ZADANIE

Uzasadnij, że dla dowolnej liczby A istnieje takie n , że 2^n rozpoczyna się od cyfr z liczby A np. dla $A = 13$ mamy $2^{17} = 131072$, dla $A = 1811$ mamy $2^{1901} = \underbrace{1811430839172\dots}_{573 \text{ cyfry}}$, jak widać te liczby

nie muszą być zbyt małe :P

Wskazówka: rozważ $n \log_{10} 2 = \log_{10} 2^n$ i $\log_{10} A$, gdzie $\log_{10} x$ to taka liczba rzeczywista, że $10^{\log_{10} x} = x$ (żadnych strasznych własności logarytmów nie potrzeba znać).